בסוד ששית

מאת שאול שיר

ראש ישיבת "מרכז הרב" הגר"א שפירא שליט"א:

"העזות והחוצפה להביע דעה בשם ההלכה מפי 'רעבלאך' – בעוכרנו הוא"

ראש ישיבת "מרכז הרב", הרב הראשי לשעבר, הגר"א שפירא שליט"א נטף מאז בימים אלה, במענה למכתב שכתב לו אחד התלמידים וכו שאלות בקשר לאירועים האחרונים, נותן הגר"א שפירא דרור לבעטו על "הרעבלאך", שבקשיי טעמו מעמה של תורה ומכתירים עצמם באצטלה שאינה הולמתם.

ראש הישיבה מתכוון גם לאותן התגובות של הרב יואל בדנן בעניינם של הרבנים רבינוביץ ויואור, אף שאינו נוקב בשמו. ולהבהיל אלף אלפי הבהלות לאותם רבנים, בכיכול, שהתירו את רמו של יצחק רבין ז"ל – אם ישנם כאלה בכלל.

כתב הגר"א שפירא שליט"א: "...ובזה שונים אנו מכל העמים, שגזזרים אנו מאד בלאו של 'לא תרצח', האמור בעשרת הדיברות, והוא חרם בלב כל יהודי וכל שכן בפגיעה ביהודי המשמש כראש ממשלת ישראל. הדעת אינה יכולה לקלוט זאת, ויתירה בזוועה טובעי כמיהה לחשבון־נפש כללי. יהודי קם על יהודי – שר בישראל – וירצחנו נפש משום שלא היה מרוצה ממעשיו? הרי זה מחייב חשבון־נפש מה קרה לנו?

לפי המסורת היהודית עשיית חשבון־נפש כוללת גם את מי שאין לו קשר ישיר להיריגו. וכך אמרו בגמרא על אליהו הנביא, שסבור אחד לא נא אליהו הנביא אל ר' יהושע בן לוי משום שבאותו זמן נטרף אדם על־ידי אדי סביבתה ולא עמדה לו יכולתו של ריב"ל, וזה פגם בעבודת ה' של ריב"ל...

"בשנים האחרונות נצבר פילוג בעם, והפילוג עצמו כשהוא ממושך מזמזה סכנה גדולה לעם ישראל שנדרס לשניאה בלבבות והמשכו עלול ליצור אצל אנשים חסרי איזון ובעלי רסיון, הרואים עצמם כמבצלי האומה והשכינה שהוו תפקידם לעשות משפ נורא שכזה. אירוע זה היה צריך לשמש מנוף לאיחוד לבבות ולקירוב הדעת בין כל חלקי העם, והנה אנו רואים שבמקום קריאה לאיחוד העם ולעריכת חשבון־נפש עצמי, הרי ישנם התובעים מאחרים עריכת חשבון נפש, דוקא מאחרים למעשה.

"ישנם סוגים שהתירנך התיר והא האחראי למעשה ותולים בזקי סריקי במערכת הפוליטית הדתית על כל אנפיה, דברים הרי הם דברים בטלים הנובעים משיגאה... שלום צריך להיעשות בהשקטה והידברות, ויש לעשות פסק זמן להידברות כפי שקרא הנשיא בשעתו, ולא לעורר הלילה שינאה וקיטנה, ולכולם אנו קוראים: אל נא אחי תרעו."

בהמשך המכתב יוצא הגר"א שפירא שליט"א בביקורת נוקבת כלפי אותם אלה שבקשיי טעמו טעם תורה ומתירים לעצמם להוהות הלכה.

כותב ראש הישיבה: "זה זמן רב שאני חוזר ומתריע על התנשאות של אנשים שבקשיי טעמו מעמה של תורה ומכתירים עצמם בהטלת הוראות הלכתיות בעניינים שונים, ובמיוחד בעניין הלוחמה בערבים ובשטחים, ושוקעים אותם אלה בקיצוניות ובזיזת הדעת בעניינים שונים בסמכותם. נקודה זו היא שורש כל הרע בכל שולי המחנות מימין ומשמאל. הנה שמענו על ותצפנו של הרוגני, שנשאל עליידי השופט האם נוקע בדבר? ונענה לו, כי הוא כבר עבר את זה, הוא כבר יכול לפסוק לבדו ואף להבעי פסק הלכה. והאמת היא, שרק גדולי תורה מוסמכים יכולים לקבוע הלכה בנושא בענייני ציבור... העזות והחוצפה להביע דעה בשם ההלכה מפי 'רעבלאך' בעלי גאווה בעכברנו הוא ועל היתכא בזה כתב הרמב"ם בהלכות תלמוד תורה פ"ה: וכל תלמיד שלא הגיע להוראה ומורה, הרי זה רשע, שוטה וגס רוח, ועליו נאמר 'כי רבים חללים הפילה', אלו התלמידים הקטנים שלא הירבו בתורה כראוי והם מבקשים להתגדל בפני עמי הארץ ובין אנשי עירם, וקופצין וישבים בראש לדון ולהורות בישראל, הם המרבים מחלוקת והם המתירים את הפולם ומכבים נרה של תורה ומחבלים כרם ה' צבאות".

הגר"א שפירא מעיד, כי 'איני מעלה בדעתי שיש מי שפסק שמותר לזרוע יהודי אחד מדין רודף בגלל חילוקי דעות או הבדלי השקפות. זה מנוגד לכל דעת שהיא".

להלן מתייחס הרב הראשי לשעבר לאחת התופעות שהיינו עדים לה השבוע: "בעירים המתיימרים לפסוק הלכה לעצמם: רואים ודוגמא מאלו הפוערים פה כלפי הרבנים ומורי הוראה בישראל... וכתב בספר חסידים, שאין תלמידי חכמים מתבזים על הציבור עד שיבוז זה את זה...".

בסוף מכתבו קובע הגר"א שפירא:

"לדאבון הפועצב אין כל קשר לעריכי החינוך של המוסדות בהם למד (ורבותו) ואין כל קשר לעריכי הדעה ויניקתו היא רק ממעיינות חיצוניים ועכורים.

"ביטוי סרוגנית" עוברים בימים מלאי שיסוי אלה. מצאתי נחמה פורתא במיסוי אחר שסיפרה לי אישיות רמת מעלה.

אחד האולופים המהוללים לשעבר, שנמנה על מסדוריו של יצחק רבין ז"ל הגיע בימי "השבעה" לנחם את המשפחה.

כל מי שהגיע לנחם את המשפחה, יכול היה לעלות רק לאחר אישור מאחד מבני המשפחה. אותו אלוף (מיל.) לא הודשה לעלות, כנראה בגלל תמאו, שחלק על מדיניותו של יצחק רבין ז"ל מאז "הסכמי אוסלו" והצטרף ל"הדרך השלישית". מדובר באלוף שהיה מזוג מקודריו המצומצם של יצחק רבין, אלא שהיה מיושו מבין האבלים שהחליט לעשות עמו חשבון על שחשב אחרת.

ומעניין לעניין באותו עניין: כמה מחברי הכנסת של הליכוד שארגם שומרי מצוות, נשאלים עם ביטוי באחד הכיסים, שמא יקלעו לאירוע דתי או אחר שיזדקקו להם. מאז הרצח, הליכוד כמה מהם את "הביטוי הסרוגות" בביטוי שחורות, כדי שהיו לא יהו אותם עם הנעל הדתי־לאומי שכולו הוכתם על־ידי התקשורת, כמה מדוברי המשטלה האמני ישראל. וכמה כאשר עברו ליד האדון של יצחק רבין ז"ל, ניתן כבר היה לראות אותם עם הביטה השחורה ולא עם "הסרוגה" כבעבר.

גם בין השרים ישנם כאלה שהחליפו כיפות. יבושם להם ולת"כי הליכוד.

מבחן "הוודאות הקרובה" של השופט אהרון ברק

בבחירות לכנסת האחת־עשרה, ב־1984, נבחר ראש תנועת "כך" הרב מאיר כהנא לכנסת. ע"ר מיכה יגן, שכיהן באותה עת כיו"ר רשות השידור, נדהם מעוצמת התמיכה במבצעה של תנועת "כך" במיוחד בקרב תוגים יימנים קיצוניים והדתיים.

מיכה יגן יום סמוך לבחירות, בעצה אחת עם מנכ"ל רשות השידור דאז, אורי פורת וחברי הועד המנהל דאז עמיהם ניר ז"ל, ישראל פלג, ד"ר, דוד אדמון, נתן ברנן ושאול עמור, החלטה שהתקבלה פה אחד. לפיה, יותרו לשידור רק ידיעות בעלות ערך חדשותי מובהק הנוגעות ל־ח"כ מאיר כהנא.

החלטה זאת והתקפה ע"י עתירה לבג"צ של מאיר כהנא. בג"צ קיבל את העתירה ובפסק דין אדוך ומנומק קבע השופט פרופ' אהרן ברק והיום נשיא בית־ם"ש העליון, בין השאר, כי תופש הביטוי אינו רק השופש לבטא או לשמוע דברים המקובלים על הכל, תופש הביטוי הוא גם השופש לבטא דעות מסוכנות מרגיזות וסוכות אשר הדיבור סולד מהן ושהנא אותן.

תופש הביטוי מונבל, במקום שקיימת האות קרובה, כי בעקבות הביטוי יבואו מעשים שיפגעו באופן ממשי בשלום הציבור או באושיות הדמוקרטיה. עוד הוסיף השופט ברק, כי לא כל פגיעה קרובה לוודאי בשלום הציבור, מפדיהה הגבלת תופש הביטוי. שכן, השימוש באמצעי חמור זה היה להתאים עצמו לנזק המכבד, תוך התחשבות בסיכויי התרחשותה.

לאור כשנתיים נפגש מיכה יגן עם השופט ברק בבנין בינלאומי של משפטנים והביא בפניו את דאגתו מהשלכות "הלכת כהנא" ועל כך אמר לו השופט ברק: "אל תראג את כהנא יפכות, אבל את עקרונות תופש הביטוי שקיבעגו בפסק הדין יזכרו ולמרות...".

בימים אלה הנהה היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בדראיר להימנע מקיום ראיונות עם פוטרים.



השבוע, בעקבות ההתנקשות ביצחק רבין ז"ל קיבלו בוגרי הישיבה וידידיה מכתב מראש הישיבה, שהוא עצמו בוגר הישיבה, הרב מרדכי גרינברג שליט"א, המכתב משקף את הכאב, העצום והכבד האפור, שכבה שרה לישיבה הדוזקה מכל מלשה עקם, תוך ניסיון לתרום משהו לאיחוי הסבר בין שני המחנות.

"הריגתו של מנהיג שפסק בצד הלאומי הכללי, מיסודו של משיח בן יוסף, צריכה לגרום לזעזוע בכל המחנות. לא הכאה על אחא על חזזו של החולל, אלא ניסיון כנה ואמיתי להבין איש את שפת רעהו. אנשי הדתה יבינו שהעוסקים בבניין הארץ, במדיניות ובביטחון המדינה, אינם רשעים הפועלים לדעת האומה, אלא חפצים בטובתה, על־פי דרכם השקפתם, ואילו אנשי המעשה יבינו את חיוניותם של אנשי הדתה והאמונה במעוך הכלל, ואת התסכול הגדול שהם גורמים להם בהתעלמותם מחזונם הגדול של העם והארץ, ויתהיו יכול לקרב את הקצוות שנתרחקו..."

ובים השיטור, במיוחד של התקשורת, שבו שחינו השבוע, לא היה אחד, סניגור אחד, שסרוה לומר איזו מילה טובה אחת על מאר ישיבות הסהר, לפחות ברוח דבריו של ראש הישיבה: "נזהר ונזכיר לאחרים, שמפעל המיצר אלפי מכשירים מצילים, ונמצא מכשיר אחר פגום ביניהם, אינו מחייב את המסקנה שהמפעל הוא כשלון."

עיון חסוף ברשימת הבוגרים של הישיבה הגיב את השמות הבאים: אורי בדנן (מנכ"ל מפעלי יים המלח); השופט ברוך אזולאי (באר־שבע); השופט חיים פיזם (חיפה); פרופ' (מתמטיקה) ישראל אומנוי; הייזיו הרב אליעזר איגרא (באר־שבע); ברכיהו ליפשיץ וייקו הפסולנה למשפטים באוניברסיטה העברית, ירושלים; מוטי ויסר, איש עסקים בינלאומי; אהרון גוסטרוצר, רב המחוז הצפוני של המשטרה; הרב יונה מצגר, רב צפון תל־אביב ושרון' (משפטים; סיני דיוויש (אוניברסיטת "בר־אילן").

יוזהי רשימה חלקית, חלקית מאד, שהרי לא הוזברו שם משפות הבוגרים התפסקים עמדות מפתח בקהילות היהודיות בחו"ל ומקדשים את שמה של ישראל במקומותיהם. וכבר אמרו חז"ל: "הכל תלוי במזל ואפילו סופרתורה שבהיכל."

החזיל לא עלה וגם האלוף לא

ביום שני השבוע, במהלך שיעורו של הרב מרדכי אלון שליט"א באוניברסיטת "בר־אילן", שבו נטלו חלק למעלה מאלף איש, סיפר הרב אלון על תוויה מוראלית קשה שעבר כמה שעות קודם לכן בבית משפחת יקסמן בירושלים, היה זה במהלך אזכרה לנשמתן ויסמן ה"ו. חיל ובשב ביטה שבבה במשפ סיפר, כי יצא מהמצבה הסבור כי הוא משרת, כדי לתפוס "סרסם" לכיתן הבית. יחד עמו עמדו חיילים נוספים. לא עברה דקה ולימים נעצר רכב אזרחי כדי לאספם. הנהג הזמין את כולם להיכנס, "ועץ מהזיל עם הכיפה".

זהו רק מקרה אחד מני אלפי מקרים, שחושבי ממקודות זרים ששם זול שפיכות דמים ורואים רח"ל בשפיכות דמים פתרונות לבעיותים ה' ישמרנו.

"הזעזוע הזיתי לכל גוזעי הוא הסוב ביותר במדינה, ואל יפול הדבר מדעתי הסתה ודברי הבל המכפישים ציבור שלם, ומכל המתריסים כלפי התורה ומורי הדרכה, ומובא בשם הגר"א על המסק 'בפרוז רשעים כמו עשב ויציצו כל פועלי אוך, שכוונו שורשיה פורזה, צצים לפתע כל מיני אנשים ששנאתם עד כה היתה בכושה ומנאצים מקור להתגדר בו ולהביע שינאתם לתורה ולזית".

"אלפי מכשירים מעולים ונמצא אחד פגום"

ישיבת "כרם ביבנה" היא ספינת הדגל של "ישיבות הסהרי". היא הוצאה מתוכה אלפי בוגרים לתפארת התורה ומדינת־ישראל. כדרכו של עולם התורה, הדוזקה מאור הזדקוקים והפרסום ושמלה היה רק בתורה ב"אבוריה". על "כרם ביבנה" אפשר בהחלט לומר שהיא הישיבה הכי פחות פוליטית מכל "ישיבות הסהרי", ואולי אפילו מכל הישיבות הציוניות. ראש הישיבה הראשון, שהנהיג את הישיבה עד לפני זמן קצר, הגרח"י גולדוויכט ז"ל, מוצאו מהעולם החרדי, כך שלא היה מצוי בהויה הציונית־לאומית־דתית וגם לא חיפש נתיבות להתעיות בה. בכל שנותיה זכתה הישיבה להערכה רבה בקרב כל הזוגים, בארץ ובחו"ל, שעמם היה לה קשר, ושמו, כידוע, מתנוסס ברשימת מקבלי "פרס ישראל".

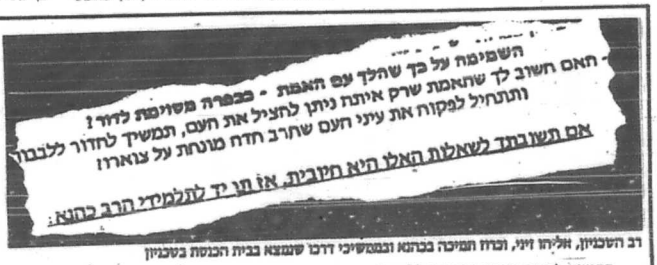
מהגיונות לציון מלאת 40 שנה לישיבה, נפל ראש הממשלה, יצחק רבין ז"ל. חלק מבוגרי הישיבה שוערו ב"היכל התרבות" בתל־אביב והאו שיבה את הזיבידה. המפקדים של ישיבת "כרם ביבנה" הקפיד עליה שבחים רבים.

מה שלא זכתה בכל שנות קיומה: פרסום בתקשורת הכתובה והאלקטרונית – זכתה בימים אלה, בגין מעשהו השפל של אחד מתלמידיה בעבר, יגאל עמיר.

התמונה לקוחה מעתון "מעריב" ללא כל שינוי. היא פורסמה ביום שלישי 14.11 בחבלטה רבה כחלק ממתע תעמולה נגד הרבנים המזוהים עם הציונות הדתית. אדם תמים חקורא את הכתוב בתמונה ובכיתוב שבתחתיה, סבור, ללא צל של ספק, כי רב הסובנין, הרב אליהו זיני הוא מתומכיו של מאיר כהנא או מעשיהי דרכו.

מי שמכיר את מבנה בית הכנסת בסובנין יודע כי אין כל קושי לחיכוכ אליו ולשים על אחד הכיסאות את הגיליונות לפרשת השבוע של "יהכהניסטים", כשם שמגיעים לשם גיליונות על פרשת השבוע או חומר פרסומי אחר של חוגים אחרים, שאין להם שיג ושיח עם רעיונותיו של מאיר כהנא.

מעניין איך קטע כזה כזה עבר את עיניו הבבואות של עורך העמוד או עורך העתון.





צילום: הרצל שפירא

רב השבוניון, אליהו זיני, וכרוז תמיכה בכהנא ובתלמידיו דרכו שנמצא בבית הכנסת בשבוניון

זאו רק פסיק ממה שהיינו עדים לו נאוז

הירצאו של יצחק רבין:

כך, למשל, רפי רשף עתונאי שנון ומנוסה, מתכוונים שבין עתונאי ישראל, לא טרח כלל לשאול את הרב יואל בן־נון שהתארח בתוכניתו, שאלות בסיסיות על טיב האוטנטיות שביהו ורפות אמיתותה. כל השאלות היו מוסבות של "איזה מין אתה שהזה שאותה כזה חכם..."